

Alkuperä. D. 10/7.1.1997

M

KITEE [37] Kalliolahti

Varhaismetallikautisen hautaröykkiön 1. lapinraunion tarkastus
Petro Pesonen 1996

KITEE [37] Kalliolahti

Varhaismetallikautinen hautaröykkiö, lapinraunio, lk. 1

Kylä: Puhossalo

Tila: 14:41

Peruskartta: 4214 07 PUHOSSALO

Koordinaatit: x= 6892 25, y= 4482 96, z= 83

Tutk. Petro Pesonen, tarkastus 1996

Tarkastus 1996:

Lapinraunio sijaitsee n. 25 km Kiteen kirkolta länsiluoteeseen, Pyhäjärvestä Oriveteen laskevan Karistajanjoen suulla, Oriveden Enanlahden rannalla, joen pohjoisrannalla. Lapinraunio löytyi 22.9.1996 tarkastaessani Karistajan (Kitee 36) kivikautisen asuinpaikan lähimaastoa.

Röykkiö sijaitsee pienellä, n. 30 x 40 m kokoisella kalliokumpareella, joka työntyy länteen Karistajanjoen pohjoispuolisella Siliänkankaalla. Röykkiö on kumpareen korkeimmalla kohdalla, lähellä kumpareen pohjoispuolella olevaa Kalliolahtea. Kumpare kohoaa n. 7 m Orivettä ylempään.

Röykkiö on kooltaan n. 6 x 6 m ; se on matala, korkeudeltaan ehkä vain n. 50 cm. Se on rakennettu kokonaan kalliopohjalle, keskimäärin 20-30 cm halkaisijaltaan olevista kivistä. Röykkiön pohjoispuolella on ehkä laatikkomainen rakennelma, tehty suuremmista kivistä, kooltaan n. 2 x 2 m. Tämä kiveys on rakennettu ikäänkuin röykkiön jatkeeksi.

Kalliolahden pohjukkaan on rakennettu suuri huvila / omakotitalo ja sen lähes yhtä suuri piharakennus. Tapasin talon emännän, Aila Polenzin, joka oli keräämässä kalliolta sammalta. Hän kertoi, ettei röykkiöstä ole mitään tietoa aiemmin ja lupasi olla keräämättä sammalta juuri röykkiön kohdalla. Tosin juuri röykkiön tienoilla sitä ei juuri olekaan, esim. itse röykkiö ei ole peittynyt yhtenäiseen sammalpeitteeseen.

Lapinrauniokohde liittyy Karistajanjoen-Lopolammen-Enanlahden muinaisjäännös-keskittymään, johon kuuluu lisäksi toinen lapinraunio Kiukuunniemessä (Kitee 15), vain vajaa 2 km pohjoiseen, varhaismetallikautinen asuinpaikka Siliänkangas (Kitee 35) sekä kaksi kivikautista asuinpaikkaa, Karistaja (Kitee 36) ja Lopola (Kitee 13). Varsinkin Lopolammen ympäristöstä lienee löydettävissä lisää esihistoriallisia asuinpaikkoja. Lapinraunioille sopivia kalliopaljastumia löytyy lisää pitkin Enanlahden rantaa.

Suojelun kannalta on huomioitava, että lapinraunio kuuluu melkein Polenzien talon pihapiiriin tai ainakin käyttöalueeseen. Itse kalliokumpare on kuitenkin vapaa kaikesta rakennustoiminnasta ja maisema kumpareelta on kaunis. Itse röykkiö kuuluu rauhoitusluokkaan 1 ja muinaisjäännösalueeksi tulisi muodostaa koko kalliokumpare.

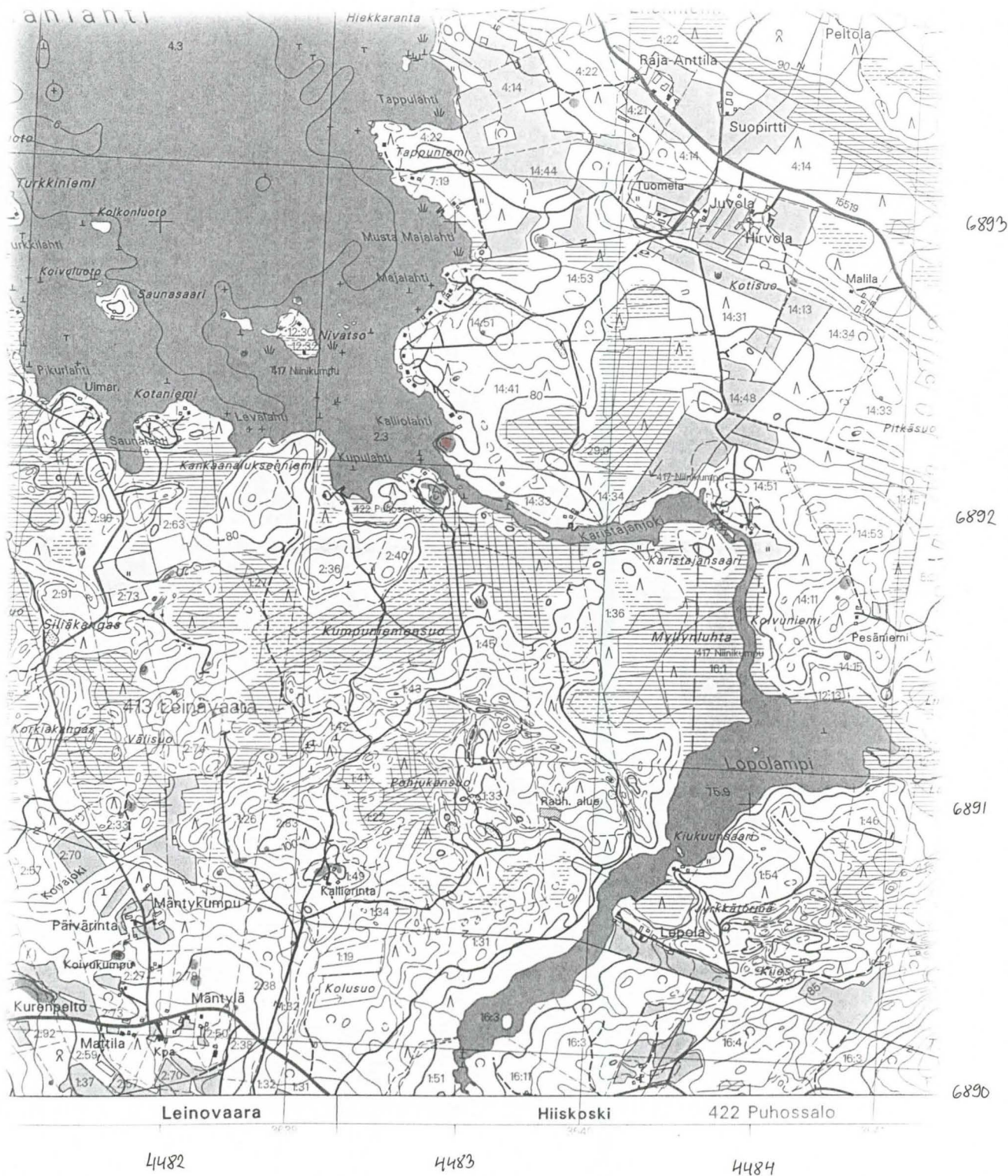
Helsingissä 14.11.1996

Petro Pesonen, FM

Liitteet: peruskarttaote 1:20000
kuvat 1-4
negatiivit 105428-105431
diat 36103-36104

Ote peruskartasta 4214 07 PUHOSSALO (1:20000). Kitee [37] Kalliolahti merkitty punaisella värillä.

KITEE 37 KALLIOLAHTI
Petro Pesonen 1996

KUVA 1. LAPINRAUNIO. KUVATTU TOLENZIN TALON SUUNTAAN.

f. 105428 - 105429

KUVA 2. LAPINRAUNIO. KUVATTU JÄRYELLE PÄIN.

f. 105430 - 105431

4
KITEE 37 KALLIOLAHTI
Petro Pesonen 1996

KUVA 3. LAPINRAUNIO. KUVATTU POLENZIN TALON SUUNTAAN. d. 36103

KUVA 4. LAPINRAUNIO. KUVATTU JÄRVELLE PÄIN. d. 36104